Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῆς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας· καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς νοῦν παιδός.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΙ' ΕΝ ΕΤΟΣ
Ἐσωτερικοῦ δραχ. 5.— Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 7
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς καὶ εἶνε προκληρωτέαι δι' ἓν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
Ἐν Ἑλλάδι λεπ. 10.— Ἐν τῷ Ἐξωτ. φρ. χρ. 0,15
ΓΡΑΦΕΙΟΝ: ἐν Ἀθήναις
Πλατεῖα Ὁμονοίας, ἀριθ. 10 τῆς ὁδοῦ Δώρου.

Περίοδος Β'.—Τόμ. 1ος.—4 | Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Μαρτίου 1894 | Ἔτος 16ον.— Ἀριθ. 4

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΡΟΖΑΛΒΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΒΕΡΟΝ ΑΕΔΑΒΡΥΓΙΕΡ

[Συνέχεια · ἴδε σελ. 17]

Ἡ συνετὴ αὕτη διαγωγὴ εἶχεν ὡς πρῶτον ἀποτέλεσμα τὸ ὅτι ἡ κυρία Μορδὰς εὐχαριστεῖτο ἐκ τῆς παρουσίας τῆς ἀνδραδέλφης της. Τὸ Ἴδιον, ἐννοεῖται, καὶ ἡ μικρὰ Εὐτυχία. Οἱ μόνοι δυσηρεστημένοι ἦσαν ἀκόμη οἱ μαῦροι. Ἡ Λίνα, ζηλότυπος διότι ἡ Εὐτυχία την παρημέλει τώρα, καὶ ἐπροτίμα ἀντ' αὐτῆς τὴν θείαν της, διαψευσθεῖσα δὲ εἰς τὰς ἐλπίδας της ὅτι θὰ την ἀπεστρέφετο τοὐλάχιστον ἡ κυρία Μορδάς, ἔκαμε συμμαχίαν μετὰ τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Ἀριάδνης, συμμαχίαν μίσους καὶ ἀντιπολιτεύσεως.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους θὰ διήρχετο ἐκεῖ ἡ θεία Θηρεσία τοὐλάχιστον μέγα μέρος τοῦ χειμῶνος. Μίαν ἡμέραν ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Δινὰρ πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς συζύγου ἑνὸς συμβολαιογράφου, τῆς ὁποίας ἡ οἰκογένεια εἶχε μείνῃ ἄλλοτε εἰς Βάννας καὶ τὴν ὁποίαν εἶχε γνωρίσῃ πρὸ τοῦ γάμου της.

«Θέλετε νὰ πάρω μαζί μου καὶ τὴν Εὐτυχίαν;» εἶπε πρὸς τὴν κυρίαν Μορδάς. «Ἔχουν ἐκεῖ παιδιὰ καὶ θὰ διασκεδάσῃ.

— Ὤ, πολὺ εὐχαρίστως.»

Οὕτω λοιπόν, μίαν ἡμέραν ἐκ τῶν τελευταίων τοῦ Ὀκτωβρίου, αἱ δύο δεσποινίδες Μορδὰς ἠκολούθουν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ Δινάρ, συρόμεναι ὑπὸ ταχύποδος ἱππαρίου τῆς Βρεττάνης.

«Ὁ καιρὸς εἶνε γλυκὺς» εἶπεν ὁ ἀμαξηλάτης «θὰ φθάσωμεν γρήγορα».

Τὰ πάντα ἦσαν φαιδρά. Φαιδρὸς ὁ ἥλιος, αἱ ἀκτῖνες τοῦ ὁποίου ἔπαιζαν μὲ τὰ τελευταῖα φύλλα, φαιδρὰ ἡ θάλασσα ἡ σπινθηροβολοῦσα ἐν τῷ ὁρμῷ, φαιδρὰ τὰ πτηνὰ τὰ ὁποῖα ἔψαλλαν ἐπὶ τῶν δένδρων, καὶ προπάντων φαιδρὰ ἡ μικρὰ πριγκήπισσα Ροζάλβα, ἡ ὁποία περισσότερον ἀπ' ὅλας τὰς διασκεδάσεις ἠγάπα τὸν ἐφ' ἁμάξης περίπατον.

Γ'

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥ

Ἡ δεσποινὶς Θηρεσία δὲν εἶχε προ-

« Ἔτρεξε πλησίον τῆς ἀδελφῆς του »

αναγγείλῃ τὴν ἐπίσκεψίν της, ἐπειδὴ τὸ ἀδέβαιον τῆς ὥρας ἐκείνης τοῦ ἔτους δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ δεσμευθῇ ἐκ τῶν προτέρων δι' ὑποσχέσεως. Μεγάλη συγκίνησις λοιπὸν ὅταν τὸ ὄχημα ἐσταμάτησε πρὸ τῆς θύρας μεγάλης οἰκίας καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ μέσα τὴν Κυρίαν Μπρεβάλ.

« Μάζιμε! δὲν εἶνε διὰ τὸ μάθημα· ζητοῦν τὴ μαμμᾶ», εἶπε κοράσιον δωδεκαετές, τὸ ὁποῖον ὁ θόρυβος τῶν τροχῶν εἶχε φέρῃ εἰς ἓν τῶν παραθύρων τοῦ δευτέρου πατώματος. Ἐκεῖνος πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπηυθύνετο ἀφῆκε τὸ ἑλληνικόν του θέμα, καὶ ἔτρεξε πλησίον τῆς ἀδελφῆς του, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Εὐτυχία κατήρχετο ἐκ τῆς ἁμάξης.

«Μπᾶ! καλέ, ἐγὼ τὴν γνωρίζω αὐτήν», ἀνέκραξεν, «εἶνε ἡ μικρὰ κρεβλή, τὴν ὁποίαν εἶδα εἰς τὸ Δινὰρ καὶ τὴν ὁποίαν οἱ φίλοι μου ὠνόμαζαν πριγκήπισσαν Ροζάλβαν.

— Ἄ, εἶνε ἐκείνη που εἶχε πάντοτε μαζί της ἕνα πουλί, καὶ που τὰ μαλλιά της εἶνε ἄσπρα;

— Μία τοῦφα μόνον,» ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός της, «ἀλλὰ μὴ σκύπτῃς ἔτσι, Λουκία, θὰ πέσῃς κάτω.

Θέλω νὰ την ἰδῶ καλά... Νά, αἱ κυρίαι μπῆκαν μέσα τώρα. Νὰ μας μιλοῦσαν νὰ πᾶμε καὶ μεῖς εἰς τὴν σάλαν! Θὰ σιγουρισθῶ λιγάκι καὶ θὰ διορθώσω τὰ μαλλιά μου. Εἶμαι ἄνω κάτω», ἐπρόσθεσε ρίπτουσα ἓν βλέμμα εἰς τὸ κάτοπτρον.

«Κοκέτα! εἶσαι μιὰ κοκέτα!» τῇ εἶπεν ὁ ἀδελφός της, ἂν καὶ αὐτὸς δὲν παρέλειψε ν' ἀλλάξῃ φόρεμα καὶ νὰ πλύνῃ καλὰ τὰς χεῖράς του, κατακηλιδωμένας ἀπὸ μελάνην — πρέπει νὰ το ὁμολογήσωμεν.

Ἐν ᾧ ταῦτα συνέβαινον εἰς τὸ σπουδαστήριον ἡ δεσποινὶς Μορδὰς καὶ ἡ ἀνεψιά της εἰσήχθησαν παρὰ τῇ κυρίᾳ Μπρεβάλ. Τὴν εὗρον εἰς θάλαμον εὐρύχωρον, ὁ ὁποῖος ἐχρησίμευεν ὡς τραπεζαρία συγχρόνως καὶ ὡς δωμάτιον ἐργασίας. Μόλις ἐτελείωσε τὸ γεῦμα, ἐσήκωσαν τὰ σκεύη ἐκ τῆς τραπέζης, ἡ ὁποία ὑπεβάσταζε τώρα τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῆς καθημερινῆς ἐργασίας τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τῆς πρωτοτόκου θυγατρός της Ἀννίκας. Ἐν σχέδιον ἦτο τοποθετημένον παραπλεύρως τοῦ κανίστρου, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο φύρδην μίγδην ἀσπρόρρουχα καὶ κνημίδες πρὸς διόρθωσιν. Ἐν βιβλίον ἐμαρτύρει ὅτι συχνάκις ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἀνεγίνωσκεν, ἐν ᾧ ἡ ἄλλη εἰρ-

γάζετο, ὀκρίβας δὲ ζωγραφικῆς εἰς τὴν μίαν γωνίαν καὶ κλειδοκύμβαλον εἰς τὴν ἄλλην, ἐδείκνυον πόσον τὸ καλλιτεχνικὸν αἴσθημα ἦτο παρ' αὐταῖς ἀνεπτυγμένον. Παλαιά τινα ἔπιπλα καὶ δύο-τρεῖς *προσωπογραφίαι οἰκογενειακαί*, διετήρουν τὰς παραδόσεις τοῦ παρελθόντος, ἀνεκάλουν τοὺς ἀποθανόντας συγγενεῖς εἰς τὴν μνήμην ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τους εἶχον γνωρίσῃ, ἢ τοὺς ἐπροκάλουν νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν εἰς τὰ παιδία, ἀφ' ὅτου αἱ θέσεις των ἦσαν κεναὶ περὶ τὴν ἑστίαν.

Εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα ὑπῆρχεν ἡ αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς. Ὅλα ἐκεῖ ἦσαν ἐν τάξει· τὴν ἤνοιγαν μόνον τὰς μεγάλας ἡμέρας ἢ εἰς πολὺ ἐπισήμους περιστάσεις. Ὅταν ἡ ὑπηρέτρια Μαριάννα ἀνήγγειλεν εἰς τὴν κυρίαν της τὴν δεσποινίδα Μορδάς, ἠρώτησε:

«Νά την πάγω 'ς τὴ μεγάλη σάλα, κυρία;

— Ὄχι, φέρε την ἐδῶ» ἀπήντησεν ἡ κυρία Μπρεβάλ.

Ἐδῶ λοιπὸν συνηντήθησαν αἱ δύο παλαιαὶ φίλαι. Εἶχον νὰ εἴπουν μεταξύ των πολλά, πρὸ πάντων ἡ σύζυγος τοῦ συμβολαιογράφου.

«Πόσα πράγματα συνέβησαν ἀπὸ τὴν τελευταίαν φορὰν πού σας εἶδα! Θυμᾶσθε; Εἶχα ἔλθῃ νὰ σας ἐπισκεφθῶ μετὰ τοὺς γάμους μου. Ποιὸς θά μου ἔλεγε τότε ὅτι οἱ γονεῖς μου θὰ ἠναγκάζοντο νὰ φύγουν ἀπὸ τὰς Βάννας καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐγύριζα ποτὲ πλέον ἐκεῖ, τοὐλάχιστον διὰ νὰ ἴδω τὰς ἀγαθὰς ἐκείνας ἐξαδέλφας, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἔκαμαν νὰ γνωρισθῶμεν καὶ εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλω βέβαια τὴν σημερινὴν ἔκπληξιν.»

Οὕτως εἰσῆλθεν εἰς μακρὰν ὁμιλίαν, διηγήθη τὰς λύπας της καὶ τὰς χαράς της, τὰ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ τέκνου της, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον νὰ λησμονήσῃ, τὰ κατὰ τὰς προόδους τοῦ ἄλλου, τὰ κατὰ τοὺς ἀγῶνάς της διὰ τὸ μέλλον τοῦ υἱοῦ της καὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν θυγατέρων της. Δὲν ἐλησμόνησεν οὔτε τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ διὰ νὰ κάμνῃ τὸν σύζυγον νὰ ὑποφέρῃ τὴν μονοτονίαν τοῦ βίου τῆς μικρᾶς πόλεως καὶ τὸ βάρος τοῦ πεζοῦ του ἐπαγγέλματος.

«Δὲν λυπεῖται διότι ἔχασε τὰς διασκεδάσεις *τοῦ κόσμου*» εἶπεν «ἀλλὰ τὰς πνευματικὰς ἀπολαύσεις, τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰς συναναστροφὰς τῶν λογίων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν. Φαντάσου τώρα, ἀγαπητή μου φίλη, ἄνθρωπος σὰν τὸν κ. Μπρεβάλ, νὰ εἶνε συμβολαιογράφος! Καὶ τοὐλάχιστον νὰ ἐκέρδιζεν ὅσα οἱ ἄλλοι του συνάδελφοι!» ἐπρόσθεσε στενάζουσα.

Οὕτως εἰς ὀλίγας λέξεις ἀπεκαλύφθη πρὸ τῆς δεσποινίδος Θηρεσίας μία τῶν οἰκογενειακῶν ἐκείνων σελίδων, τὰς ὁποίας τόσον καλὰ ἐννοοῦν ὅλαι σχεδὸν αἱ γυναῖκες, ὅλαι σχεδὸν αἱ μητέρες. Πόσον πολυάριθμοι εἶνε ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἐπαγρυπνοῦν ἐν τῷ οἴκῳ ἀκαταπαύστως, συμμερίζονται τοὺς ἀγῶνας τοῦ οἰκογενειάρχου, τὸν βοηθοῦν καὶ τὸν ἀνακουφίζουν, τῷ ἀποκρύπτουν τοὺς φόβους, τοὺς ὁποίους τὰ παιδία εἰμπορεῖ νὰ προξενήσουν, τὰς φροντίδας τῆς ὑλικῆς ζωῆς!

Ἐκ τῶν γυναικῶν τούτων ἦτο καὶ ἡ κυρία Μπρεβάλ. Ἠγωνίζετο, ἀφωσιωμένη καὶ σιωπηλή. Εἰς κανένα δὲν ἐπρόδιδε τὰς σκέψεις της, καὶ ἂν το ἔκαμνε σήμερον, τὸ ἔκαμνε πρὸς μίαν παλαιάν της φίλην. Ἐνόμισε μάλιστα καθῆκόν της νὰ ζητήσῃ συγγνώμην διότι τόσον πολὺ ὡμίλησε περὶ τῶν ἰδικῶν της, ἀλλ' ἐδέχθη τὴν θερμοτέραν διαβεβαίωσιν περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον ἤγειρε παρὰ τῇ ἄλλῃ ἡ διήγησίς της.

Ἡ νεᾶνις, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ἄφιξιν τῆς δεσποινίδος Θηρσσίας, εὑρίσκετο παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς μητρός της, ἔκρινε καλὸν νὰφήσῃ τὰς δύο κυρίας μόνας καὶ ἀπὸ τὰς πρώτας λέξεις εἶχε παραλάβῃ τὴν Εὐτυχίαν καὶ ὁδηγήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν κῆπον, ὅπου ἔκραξεν ἐπίσης τὴν ἀδελφήν της Λουκίαν. Κατόπι της κατῆλθε καὶ ὁ Μάξιμος, ἂν καὶ αὐτὸς δὲν προσεκλήθη. Ἐκ φόβου μήπως τον ἀποπέμψῃ ἡ Ἀννίκα, δὲν ἐτόλμησε νὰ παρουσιασθῇ ἀμέσως, ἀλλὰ μεταβάς, ἐκάθησεν εἰς ἓν θρανίον πρὸ τοῦ ὁποίου ἀφεύκτως θὰ διήρχετο, περιπατοῦσα μετὰ τῆς ἀδελφῆς της, ἡ μικρὰ ἐπισκέπτρια. Δὶς ἢ τρὶς μετέβαλε στάσιν, ἕως οὗ εὕρῃ ποία ἥρμοζε καλλίτερον καὶ ἐπὶ τέλους, ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, προσεποιήθη ὅτι ἀναγινώσκει καὶ περιέμενε.

Μετά τινα λεπτά, ἡ ὁμὰς τὴν ὁποίαν παρεφύλαττεν, ἐπεφάνη εἰς τὴν ἄκραν τῆς δενδροστοιχίας, τῆς ὁποίας αἱ φιλύραι εἶχον ἤδη χάσῃ τὰ φύλλα των. Ἦσαν ἐστρωμένα κατὰ γῆς καὶ ἔτριζον ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν κορασίων, τὰ ὁποῖα ἐπλησίαζον. Ὁ Μάξιμος δὲν ἔκρινε καλὸν νὰ προσέξῃ, παρὰ μόνον ἅμα εὑρέθησαν ἐνώπιόν του.

« Πριγκήπισσα Ροζάλβα », εἶπε τότε «σᾶς προσκυνῶ!»

Ἡ Ἀννίκα κατάπληκτος, τὸν ἐξέλαβεν ὡς τρελόν.

«Πῶς ξεύρετε ὅτι με λέγουν ἔτσι;» ἠρώτησεν ἡ μικρὰ κρεόλη.

— Τὸ ἔμαθα εἰς τὸ Δινάρ, τὸ καλοκαῖρι, δεσποινίς.

— Ἀλήθεια εἶνε πριγκήπισσα;» ἐψιθύρισεν ἡ Λουκία παρὰ τὸ οὖς τῆς ἀδελφῆς της.

Αὕτη ἀπήντησε διὰ κινήματος τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε:

«Δὲν ἠξεύρω, ἀλλὰ δέν το πιστεύω.»

Ὁ γῦρος τοῦ κήπου ἐξηκολούθησε καὶ ἐπανελήφθη πολλάκις. Ἡ συνομιλία συνίστατο κυρίως ἀπὸ ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις:

« Ἀγαπᾶτε τὴν ἀνάγνωσιν, δεσποινίς; νήρώτησεν ἡ Ἀννίκα τὴν Εὐτυχίαν.

— Δὲν ξεύρω νὰ διαβάζω.

— Γαλλικὰ βέβαια, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Μάξιμος· ἐνθυμοῦμαι, εἰς τὸ Δινάρ μοῦ εἴχαν 'πῆ ὅτι εἶσθε ξένη.

— Δέν σας εἶπαν καλά· ὁ πατέρας μου ἐγεννήθη εἰς τὰς Βάννας καὶ ἡ μητέρα μου εἶνε γαλλίς ἀπὸ τὴν Μαρτινίκην. Δὲν ξεύρω νὰ διαβάζω οὔτε γαλλικά, οὔτε εἰς καμμίαν ἄλλην γλῶσσαν, διότι ὡς τὴν περασμένην ἄνοιξιν ἀκόμη ἤμουν τυφλὴ καὶ ἔκτοτε οἱ ἰατροί μοῦ ἀπηγόρευσαν τὴν ἐργασίαν, ὥστε εἶμαι ἐντελῶς ἀμαθής.

— Δὲν φαίνεσθε νὰ λυπῆσθε πολὺ δι' αὐτό» παρετήρησεν ἡ Ἀννίκα, ἡ ἐπιμελεστέρα τῶν ἀδελφῶν της. Καὶ ὅμως εἶνε πολὺ φοβερὸν νὰ μὴν ἠξεύρῃ κανεὶς τίποτε.

—"Ὀχι. Ἴσως ἂν ἤξευρα κάτι τι, θά μου ἐγεννᾶτο ἡ ἐπιθυμία νὰ μάθω περισσότερα. Ἀλλά, ἂν ἦτο πάντοτε καλὸς καιρός, λαμπρὸς ἥλιος, ἂν ἠμποροῦσα νὰ περιπατῶ πολὺ εἰς τὴν παραλίαν, νὰ κάθωμαι καὶ νὰ βλέπω τὴ θάλασσα, ἅμα ἤθελα κουρασθῶ, ἢ νὰ γυρίζω μὲ ἀμάξι ἢ καλλίτερα μὲ ἄλογο, τότε τίποτε ἄλλο δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσα καὶ σχεδὸν δὲν θἄνοιγα βιβλίο. Μόνον τὸν καιρὸ που βρέχει, ἀφ' οὗ βαρεθῶ πλέον νὰ παίζω μὲ τὰ πουλιά μου, σκέπτομαι ὅτι θὰ διεσκέδαζα περισσότερον ἂν ἠμποροῦσα νὰ διαβάζω μόνη μου τίποτε παραμύθια, ἀντὶ νὰ μού τα διηγῆται ἡ Λίνα.

— Καὶ ποιὰ εἶνε αὐτὴ ἡ Λίνα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Εἶνε ἡ μαύρη μου.

— Μαύρη, ὤ, τί φρίκη!

— Ὄχι, ἡ Λίνα δὲν εἶνε φρίκη, ὑπέλαβεν ἡ Εὐτυχία ζωηρῶς. Ἡ Λίνα εἶνε πολὺ καλὴ γυναῖκα καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὸν πατέρα μου, τὴ μητέρα μου καὶ τὴ θεία μου, τὴν ἀγαπῶ περισσότερον ἀπ' ὅλες τὲς λευκές! Αὐτὴ ἔπεσε μέσ' 'στὴς φλόγες, γιὰ νά με σώσῃ, ὅταν ἔπιασε φωτιὰ τὸ σπίτι ποῦ καθήμεθα κοντὰ 'ς τὸν Ἅγιο Πέτρο. Πῶς ἔκλαιγε διότι δὲν ἔσωσεν αὐτὴ καὶ τὴ μητέρα! Ἡ Λίνα πέρασε ὅλας τὰς νύκτας χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, ὅσο ἤμουν ἄρρωστη, καὶ διὰ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ, θὰ 'πήγαινε ξυπόλυτη ὡς τὸ Παρίσι! Δὲν ξεύρετε τί θὰ 'πῇ ἀγαπᾶται κανεὶς ἔτσι. Ἔπειτα εἶνε τόσο διασκεδαστικὸν νὰ ἔχῃ κανεὶς ἕνα ποῦ νά του κάμνῃ ὅ,τι θέλῃ! Τῆς Λίνας ἔξαφνα τῆς λέγω: Τραγούδησε, γέλασε, κλᾶψε, χόρεψε! καὶ τραγουδᾷ, καὶ γελᾷ, καὶ κλαίει, καὶ χορεύει. Νὰ ἰδῆτε πόσα σοφίζεται γιὰ νὰ με εὐχαριστήσῃ: Ἀ, δὲν ἔχετε ἰδέαν, σεῖς μὲ τοὺς γάλλους ὑπηρέτας, πῶς ὑπηρετεῖται κανεὶς ἀπὸ μαύρους».

Ἐν ᾧ ἡ ἀνεψιά της ὡμίλει οὕτω, ἡ δεσποινὶς Μορδὰς ἔλεγε καὶ αὐτὴ τὴν

ἰδίαν φράσιν πρὸς τὴν κυρίαν Μπρεβάλ, ἀλλὰ μὲ διαφορετικὴν ὅλως ἔννοιαν.

«Ὁ ἀδελφός μου, ἐπρόσθεσε, στηρίζει πολλὰς ἐλπίδας ἐπ' ἐμοῦ. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι κ' ἐγὼ δὲν θὰ κατορθώσω τίποτε, ἐνόσῳ ἔχει τέτοιους ὑπηρέτας».

Πρὶν χωρισθοῦν, ἡ κυρία Μπρεβὰλ ὑπεσχέθη ὅτι λίαν προσεχῶς θἀπέδιδε τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Δινάρ.

«Μὲ ὅλα σας τὰ παιδιά, ἐλπίζω, κυρία!» εἶπεν ἡ Εὐτυχία.

— Μάλιστα, δεσποινίς, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι», ἀπεκρίθη ἡ κυρία Μπρεβάλ, βοηθοῦσα τὰς ἐπισκεπτρίας της νὰ σκεπασθοῦν εἰς τὴν ἄμαξαν μὲ τὰ σάλια των καὶ τὰ σκεπάσματα, διότι ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶχε ψυχρανθῆ ἅμα ὁ ἥλιος ἔδυσεν.

Εἰς τὸ δεῖπνον τὸ ἑσπέρας, ὡμίλησαν διὰ μακρῶν πρὸς τὸν συμβολαιογράφον, περὶ τῆς ἐπισκέψεως, τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν τὴν ἡμέραν. Ἡ σύζυγός του τῷ ἀνεκοίνωσε τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ἡ φίλη της, μαθοῦσα ὅτι ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς οἰκίας ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἐπρόσθεσεν ὅτι ἤλπιζεν ὅτι ὁ κ. Μορδάς, ἠδύνατο νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς πολὺ καλὴ συντροφιά.

Εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς τραπέζης ἡ Λουκία ἔλεγε πρὸς τὸν ἀδελφόν της:

«Λοιπὸν οἱ φίλοι σου τῆς ἔδωσαν τὸν τίτλον πριγκηπίσσης καὶ τὸ ὄνομα ἑνὸς πτηνοῦ; Παράξενη που εἶνε. Δὲν ξέρω ἂν θὰ μπορέσω νὰ την ἀγαπήσω.

— Εἶδες πόσα μας εἶπε γιὰ τὴ μαύρη της; . . . Ἂς εἶνε. Μ' ἀρέσει ὅμως γιατὶ δὲν μοιάζει μὲ τὰ ἄλλα κορίτσια τῆς ἡλικίας της. Οὔτε ἔχει τὸ σχολαστικὸν ὕφος, ποῦ ἔχουν ὅλαι αἱ φίλαι σου.

— Ἀ, μὲ συγχωρεῖς! δέν τας μοιάζει, γιατὶ αὐτὴ εἶνε ἀμαθής, ξύλον ἀπελέκητον. Καὶ αὐτὸ μοῦ ἐνθυμίζει ὅτι δὲν ἔκαμα τὰ χρέη μου δι' αὔριον.

—Οὔτε ἐγὼ τὸ θέμα μου. Ἐμπρός!»

Μετ' ὀλίγον αἱ γραφίδες ἔτρεχον ταχέως ἐπάνω εἰς τὰ τετράδια, ὡς διὰ νὰ ἀναπτήσουν τὸν χρόνον, ὁ ὁποῖος εἶχε χαθῆ.

Τὸ ἱππάριον, τὸ ὁποῖον ἔσυρε τὸ ὄχημα, διὰ τοῦ ὁποίου αἱ δεσποινίδες Μορδὰς ἐπέστρεφον εἰς τὴν Μανόλιαν, ἤρχισε νὰ τρέχῃ μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν. Κατ' ἀρχὰς τὸ ἀπέδωκαν εἰς καμμίαν γενναίαν μερίδα κριθῆς, ἀλλὰ κατόπιν ἐτρόμαξαν πολύ, βλέποντες τὸ ζῷον νὰ τρέχῃ ἀτάκτως ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τῆς ὁδοῦ εἰς τὸ ἄλλο, νὰ πλησιάζῃ τόσον πολὺ τοὺς σωροὺς τῶν χαλίκων, ὥστε μὲ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν θἀνήρχετο ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν ἀμαξηλάτην, ἀντὶ νὰ προσπαθῇ νὰ το συγκρατήσῃ, ἀπ' ἐναντίας νὰ το ἐξερεθίζῃ μὲ τὸ μαστίγιον. Προφανῶς τὸ ζῷον δὲν ἔπταιεν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος.

«Εἶνε μεθυσμένος χωρὶς ἄλλο», ἔλεγεν ἡ δεσποινὶς Θηρεσία, « ὁ Θεὸς νὰ μας βοηθήσῃ. »

Καὶ ἀπευθυνομένῃ πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην: «Κράτησε λιγάκι τἄλογό σου. Τρέχει πολὺ γρήγορα. Θἀναποδογυρισθῇ ἡ ἄμαξα καὶ θὰ πέσουμε ἀπάνω 'ς τὴς πέτρες.

«Ἀ μπᾶ! μὴ φοβᾶσθε. Ξεύρει αὐτὸ νὰ περπατῇ, ὅπως ἐγὼ νὰ πίνω. Νὰ ἰδῆτε τί γρήγορα θὰ φθάσουμε εἰς τὸ Δινάρ. Ἔλα, τρέχε, ἀλογάκι μου!»

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

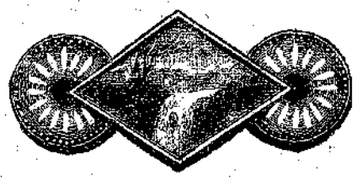

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

Ἡ μάμμη ἐγευμάτισεν ἐνωρίτερον καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος δὲν ἔμεινεν ὀλίγον ὅπως ἐσυνήθιζεν, ἀλλ' εὐθὺς ἐσηκώθη καὶ μετέβη εἰς τὸ δωμάτιόν της. Ἀντὶ δὲ νὰ καθίσῃ εἰς τὸν συνήθη τόπον της, πλησίον τοῦ παραθύρου, περιπατεῖ μετὰ ζωηρότητος ἄνω καὶ κάτω. Ἐκ διαλειμμάτων παρατηρεῖ τὸ ὡρολόγιον καὶ γλυκὺ μειδίαμα φαιδρύνει τὸ σεβάσμιον πρόσωπόν της· φαίνεται ὅτι περιμένει ἐπίσκεψίν τινα,... καὶ ὅμως ἡ μάμμη δὲν ἔχει εἴδησιν, βεβαίως δὲν ὑποπτεύει τίποτε.

Ἀκούεται ὁ κωδωνίσκος τῆς ἔξω θύρας, ἡ μάμμη μειδιᾷ, ὁ κωδωνίσκος σημαίνει ἐκ δευτέρου, ἐκ τρίτου καὶ θόρυβος μυστηριώδης ἀκούεται ἐκ τοῦ παρακειμένου δωματίου καὶ βήματα μικρὰ κινοῦνται ἀνυπόμονα, γέλωτες μικροὶ καταστέλλονται καὶ φωναὶ παιδικαὶ φλυαροῦσιν· ἀλλ' ἡ μάμμη δὲν ἀκούει τίποτε, τίποτε ἀφ' οὗ μάλιστα κάθηται εἰς τὴν καθέδραν της ἥσυχος.

Μετὰ πέντε λεπτὰ οἱ γέλωτες καὶ οἱ ψιθυρισμοὶ διπλασιάζονται. Τέλος ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἀνοίγεται ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ καὶ ἐμφανίζεται βρέφος φέρον ἀνθοδέσμην. Ἐξ ἄλλα παιδάρια ἀκολουθοῦσιν αὐτό. Προχωρεῖ μετὰ χαρᾶς καὶ οἱ μικροὶ πόδες του κλονοῦνται, διότι δὲν εἶνε ἀκόμη συνηθισμένοι νὰ βαδίζωσι τόσον διάστημα ἄνευ ὑποστηρίγματος. Ἡ μάμμη ἐκτείνει τοὺς βραχίονας πρὸς τὸ βρέφος καὶ ἐκεῖνο ταχύνει τὸ βῆμα του καὶ πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Ψελλίζει ὀλίγας τινὰς λέξεις. Αἱ λέξεις αὗται θὰ ἦσαν ἀκατάληπτοι εἰς πάντα ἄλλον, ἀλλ' οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὰ ὦτα τῆς μάμμης, ἥτις ἀντήμειψε διὰ γλυκυτάτου φιλήματος τὴν συγχαρητήριον προσφώνησιν τοῦ μικροῦ τηςἐγγόνου, ὅστις πολὺ ἐκοπίασε νὰ την ἀποστηθίσῃ.

Μετὰ τὸ βρέφος ἔρχεται ὁ Κωστάκης. Ὁ Κωστάκης εἶνε μεγάλον παιδίον τεσσάρων ἐτῶν. Δὲν κρατεῖ ἀνθοδέσμην, διότι τὰ ἄνθη δὲν τον εὐαρεστοῦσι. Κρίνων δὲ τὴν μάμμην ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐνόμισεν ὅτι προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ τῇ προσφέρῃ γλύκισμα. Ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα ἐφύλαττεν ἐπιμελῶς τὴν πεντάραν τὴν ὁποίαν τῷ ἔδιδε καθ' ἡμέραν ἡ μήτηρ καὶ κατώρθωσε νὰ οἰκονομήσῃ ὅσα ἤθελε πρὸς ἀγορὰν ἑνὸς γλυκίσματος. Ἐπὶ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας κρατεῖ τὸ γλύκισμα καὶ μόνον ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν μάμμην μόλις τον κρατεῖ καὶ δέν το δοκιμάζει.

— Πῶς! εἶνε λοιπὸν σήμερον ἡ ἑορτή μου; εἶπεν ἡ μάμμη ἔκπληκτος. Καὶ δὲν ἔχω καθ' ὅλου εἴδησιν!

Καὶ βεβαίως πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ το εἰξεύρῃ ἡ μάμμη; πῶς εἶνε δυνατόν;...

Ἕκαστος ἔγγονος φέρει δεῖγμα τῆς ἱκανότητός του. Ὁ Παῦλος ἔγραψε συγχαρητήριον «ἀξιόλογον», ὡς εἶπεν ἡ μάμμη ὅτε το ἀνέγνωσεν. Ὁ Θεόδωρος μετέφρασεν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ διήγημα, τὸ ὁποῖον ἤρεσε πολὺ εἰς τὴν μάμμην.

Καὶ τὰ λεπτοκέντητα ἐκεῖνα σανδάλια, καὶ τὰ προσκεφάλαια διὰ νὰ κάθηται ἡ μάμμη μαλακώτερα εἰς τὴν καθέδραν της, καὶ τὸ πλεκτὸν περιώμιον, καὶ τοὺς μικροὺς τάπητες τῶν λυχνιῶν τίς κατεσκεύασεν;

— Ἡ Οὐρανία, ἡ Ἑλένη, ἡ Λουκία.

— Καλέ, τῆς Λουκίας εἶνε τὸ εὔμορφον τοῦτο ἐργόχειρον; σὺ το ἐκέντησες, Λουκία μου;

— Ἐγώ, μόνη μου!

— Μόνη σου;

— Μάλιστα, μάμμη μου;

Ἡ κορασὶς νομίζει ὅτι λέγει τὴν ἀλήθειαν, διότι ποῦ νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι ἡ μήτηρ της ἐκέντησε τὰ τρία τέταρτα καὶ πλέον. Ὅταν τις εἶνε ἓξ ἐτῶν εὐκόλως ἀπατᾶται. Τόσας ὥρας εἰργάσθη ἡ Λουκία μόνον καὶ μόνον πρὸς χάριν τῆς μάμμης.

Ἀλλὰ διατὶ ἡ μάμμη, ἐν ᾧ εὐχαρίστησε διὰ πολλῶν φιλημάτων πάντας καὶ πάσας διὰ τὰ εὔμορφα δῶρά των, διατὶ ἔδωκεν ἓν φίλημα περιπλέον εἰς τὴν Σοφίαν; Τάχα διότι τὸ ἐργόχειρόν της εἶνε καλλίτερον καὶ τεχνικώτερον; Καὶ ὅμως ἡ Σοφία εἶνε περίλυπος διότι προσέφερεν εἰς τὴν μάμμην της προσκεφάλαιον ἁπλούστατον. Ψελλίζει λέξεις τινὰς ζητοῦσα συγγνώμην, ἀλλ' ἡ μάμμη θωπεύει αὐτὴν ἔτι μᾶλλον. Ἀσιπὸν ἐμάντευσε, καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι αἱ μάμμαι εἰξεύρουσι πολλὰ πράγματα καὶ ἂς φαίνωνται πολλάκις ὅτι δὲν εἰξεύρουσι τίποτε· καὶ ἐμάντευσεν ἡ μάμμη ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἡ Σοφία ἐκένωσε τὸ μικρὸν βαλαντιόν της εἰς τὰς χεῖρας πτωχῆς γυναικὸς ἥτις εἶχε τὸν ἄνδρα της ἄρρωστον, καὶ οὕτω πως ἐδαπάνησεν ὅσα εἶχεν οἰκονομήσῃ διὰ νὰ ἀγοράσῃ μεταξύνον σχοινίον καὶ θυσάνους νὰ στολίσῃ τὸ προσκεφάλαιον ὅπως ἐπεθύμει. Ἡ

Σοφία λαμβάνουσα τὰ φιλήματα τῆς μάμμης ἠσθάνετο μεγίστην παραμυθίαν.

Ὁ μικρὸς Μᾶρκος ἀνήγγειλεν ὅτι ἀπεστήθισεν ἕνα μῦθον· πάντες ἠτοιμάσθησαν νὰ τὸν ἀκροασθῶσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐφαίνετο ὅτι ἤθελε νὰ τὸν παρακαλέσωσι πρῶτον. Παιδικὴ ἀνοησία!

Ἡ Ἀγγελικὴ ἔπαιξε μικρὸν μουσικὸν τεμάχιον ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου. Πρῶτην φορὰν ἔπαιξεν ἐνώπιον ἀκροατηρίου καὶ ὁμῶς ἔδειξε πολὺ θάρρος. Ἡ μεγάλη της ἀδελφή την καθίζει ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Αὐτὴ δὲ στρέφει τὴν κεφαλήν της καὶ παρατηρεῖ ἐὰν οἱ ἀκροαταί της εἶνε διατεθειμένοι νὰ τὴν ἀκροασθῶσι μετὰ προσοχῆς, ὅπως ἁρμόζει εἰς τοὺς ἐπιφανεῖς μουσουργούς. Καὶ μὰ τὸ ναὶ δὲν παίζει ἄσχημα. Δύο μόναν παρατονίας ἔκαμε καὶ ἅπαξ ἔχασε τὸν χρόνον. Ἡ μάμμη κρατεῖ τὸν χρόνον διὰ τῆς κεφαλῆς της μειδιῶσα καὶ ἐπευφημίαι διαδέχονται τὴν τελευταίαν συγχορδίαν τῆς μικρᾶς κυμβαλιστρίας.

Ἡ θύρα ἀνοίγεται ἐκ δευτέρου καὶ ἡ κυρὰ Ζαφείρα, ἡ ὁποία ὑπηρετεῖ τὴν μάμμην ἀπὸ τριακονταετίας εἰσέρχεται φέρουσα ἐπιστολήν. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ φακέλου ἐνόησαν ὅτι εἶνε τοῦ Νικολάου ὅστις σπουδάζει τὴν ζωγραφικὴν ἐν Ρώμῃ τῆς Ἰταλίας. Βλέπετε δὲν ἐλησμόνησε τὴν ἑορτὴν τῆς μάμμης. Ἡ κυρὰ Ζαφείρα ἔφερε τὴν λυχνίαν πλησίον τῆς μάμμης καὶ τὰ παιδία περιεκύκλωσαν τὴν καθέδραν της. Ἡ σεβασμία μάμμη ἐφόρεσε τὰ ἀργυρᾶ διοπτρά της καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν δυνατά. Ὁ Νικόλας ὑγιαίνει, ἐργάζεται ἐπιμελῶς, προοδεύει καὶ ἡμέραν τινὰ θὰ δοξασθῇ, θὰ δοξάσῃ καὶ τὴν οἰκογένειαν.

— Καὶ σεῖς, μάμμη μου, δὲν εἴχετε εἴδησιν ὅτι σήμερον ἑορτάζετε· δὲν εἶνε ἀλήθεια; εἶπεν ἡ μικρὰ Λουκία.

— Δὲν εἶχε εἴδησιν, ἐγὼ τῆς το ἐνθύμισα, ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Ζαφείρα εἰσερχομένη τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ κρατοῦσα δίσκον μετὰ διαφόρων γλυκισμάτων καὶ ἀναψυκτικῶν.

Ἀνεσπίρτησαν ὑπὸ χαρᾶς τὰ παιδία, ὅτε εἶδον τὸν δίσκον. Ταυτοχρόνως εἰσῆλθον καὶ οἱ γονεῖς τῶν παιδίων. Ὁ δὲ πρεσβύτατος υἱὸς τῆς μάμμης λαβὼν ποτήριον προέπιεν ὑπὲρ τῆς μητρός του μετὰ συγκινήσεως.

— Εὔχομαι, ἀγαπητὴ μου μητέρα, νὰ γονεοτρέσωμεν εἰς ἔτη πολλὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν.

Πάντες ἐπανέλαβον τὴν εὐχὴν ἐν χορῷ καὶ ἀντηλλάγησαν ἀσπασμοὶ ἐγκάρδιοι μεταξὺ τῆς μάμμης τῶν τέκνων της καὶ τῶν ἐγγόνων της.

— Αἴ, Ζαφείρα μου, καλὰ ἐπεράσαμε σήμερον, πολὺ καλά. Καὶ ἐν ᾧ ἔδενε τὸ νυκτικόν της μαντήλιον, προσέθηκε·

— Ὑπάρχει εὐτυχία καὶ ἀποκάτω ἀπὸ τὰ ἄσπρα τὰ μαλλιά!

Ἐν τούτοις καὶ τοῦ χρόνου ἡ γηραιὰ μάμμη ὅταν θὰ ἐξημερώσῃ ἡ αὐτὴ ἡμέρα, δὲν θὰ ἔχῃ εἴδησιν περὶ τῆς ἑορτῆς της.

[Διασκευή] ΑΝ=ΑΝ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΕΞΑΔΕΛΦΙΑ

[ΔΙΑ ΤΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Καλὰ παιδιά, εἰμπορεῖτε νὰ εἰπῆτε πόσοι εἴμεθα ἐδῶ; Ἠμπορεῖτε; Λοιπὸν πόσοι εἴμεθα εἰς τὴν πρώτην σειράν;

— Ἕνας, δύο, τρεῖς, τέσσαρες... ὀκτώ, ἐννέα, δέκα!

Σωστά, δέκα, τὸ εὑρήκατε.

Τώρα εἰς τὴν δευτέραν;

— Ἕνας, δύο... ὀκτὼ ἐννέα! ὥστε ἄθροισμα δέκα ἐννέα.

Πόσοι εἴμεθα εἰς τὴν τρίτην σειράν;

— Ἕνας, δύο, τρεῖς, τέσσαρες, πέντε.

Δέκα ἐννέα καὶ πέντε; Ἂς λογαριάσωμεν εἰς τὰ δάκτυλά μας. Δέκα ἐννέα, εἴκοσι, εἴκοσι ἕνας, εἴκοσι δύο, εἴκοσι τρεῖς, εἴκοσι τέσσαρες.

Σωστά· εἴκοσι τέσσαρες· εἴμεθα εἴκοσι τέσσαρα ἐξαδέλφια.

Ἔχετε καὶ σεῖς τόσα ἐξαδέλφια;

Μᾶς λέγουν ὅλους Σπουργίτας. Σπουργίτης εἶνε τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα· ἀλλ' ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἔχει τὸ ἰδιαίτερόν του ὄνομα ὅπως καὶ σεῖς, τὸ ὁποῖον θέτετε ἔμπρὸς ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός σας. Τὸ ἰδικόν μου εἶνε Πονηρός· Πονηρὸς Σπουργίτης ἢ κἀπότε Σπουργίτης πονηρός. Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὴν εἰκόνα μου; εἶμαι εἰς τὴν ἐπάνω σειράν, ὁ δεύτερος ἂν ἀρχίζετε νὰ μετρᾶτε ἀπὸ τὰ δεξιά. Κυττάζω ὑψηλά. Ἡ εἰκών μοῦ ὁμοιάζει πολύ· Πῶς σᾶς φαίνομαι; Ἐγὼ νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμο Σπουργίτης περισσότερον χαριτωμένος. Ἀλλὰ πάλιν, ποῖος εἰξεύρει; εἰμπορεῖ νὰ ἔχω καὶ λάθος.

ΤΟ ΧΑΡΤΙΝΟΝ ΚΛΕΙΔΙΟΝ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΣΚΗΝΑΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 19]

ΣΚΗΝΗ Γ'

ΚΥΡΙΟΣ ΘΩΜΑΣ ἐπὶ τῆς σκηνῆς
ΓΕΡΟΚΟΣΜΑΣ ἔξωθεν

Κυριος Θωμας (Τρίβων τὰς χεῖρας). — Ἐδῶ σε θέλω τώρα, γερόντιον.

Γεροκοσμας (Ἔξωθεν). - Κύριε Θωμᾶ!

Κυριος Θωμας. — Ποιὸς εἶνε;

Γεροκοσμας. — Ἐγώ.

Κυριος Θωμας. — Τὸ ὄνομα...

Γεροκοσμας. — Αἴ, καλά! κάνεις τάχα πῶς δὲν το ξέρεις!

Κυριος Θωμας. — Τὸ ὄνομα...

Γεροκοσμας. — Ὁ Γεροκοσμᾶς.

Κυριος Θωμας. — Καὶ τί κάνεις αὐτοῦ, Γεροκοσμᾶ;

Γεροκοσμας. — Ψάχνω ναῦρω τὸ πουγγί σου, δὲ φαίνεται πουθενά, κῦρ Θωμᾶ μου.

Κυριος Θωμας. — Δὲν μου φαίνεται παράξενον, διότι το εὗρῆκα.

Γεροκοσμας. — Τὸ λοιπὸν ἄνοιξε.

Κυριος Θωμας. — Δὲν το ἔχω τὸ κλειδί.

Γεροκοσμας. — Λάβε το (Εἰσάγει τὸ κλειδίον ὑπὸ τὴν θύραν).

Κυριος Θωμας (Λαμβάνει τὸ κλειδίον καὶ το βάλλει εἰς τὸ θυλάκιόν του). — Καλὴν νύκτα, Γεροκοσμᾶ.

Γεροκοσμας. — Κῦρ Θωμᾶ! κῦρ Θωμᾶ!

Κυριος Θωμας. — Τί φωνάζεις;

Γεροκοσμας (Κλαυθμυρίζων). — Ἔλα νὰ ζῇς, κῦρ Θωμᾶ μου, καὶ τουρτουρίζω ἀπὸ τὸ κρύο!

Κ. Θωμας. — Μαλλώνει ὁ ἀφέντης.

Γεροκοσμας. — Ποῦ θά το μάθῃ!

Κυριος Θωμας. — Πάω νά τού το εἰπῶ καὶ ἴσως μου δώσῃ τὴν ἄδειαν.

Γεροκοσμας (Ἐντρομος). — Μή, κῦρ Θωμᾶ μου, μή του εἰπῆς τίποτα, νὰ ζήσῃς.

Κυριος Θωμας. — Ἂς εἶνε, δέν του λέγω τίποτε.

Γεροκοσμας. — Κῦρ Θωμᾶ μου, λυπήσου με τὸν κακόμοιρον! Ἔλα καὶ ἐψόφησα ἀπὸ τὸ κρύο!

Κυριος Θωμας. — Κάμε ὅπως κάμνω καὶ ἐγώ· κτύπα τὰ ποδάρια σου κατὰ γῆς, νὰ ζεσταθῇς.

Γεροκοσμας. — Ἐπάγωσα καὶ εἶμαι γυμνός.

Κυριος Θωμας. — Ἀγόρασε ἐπανωφόρι...

Γεροκοσμας. — Μὲ τί λεπτά;

Κ. Θωμας. — Μὲ τὸ πεντόδραχμόν μου.

Γεροκοσμας. — Κῦρ Θωμᾶ μου, κάμε ἔλεος καὶ λυπήσου με. Σοῦ δίνω πίσω τὰ μιτά.

Κυριος Θωμας (Περιστρέφων τὸ κλειδίον ἐντὸς τοῦ κλείθρου). — Δὲν ἀνοίγει.

Γεροκοσμας. — Εἶνε τὸ κλειδὶ τῆς πόρτας.

Κυριος Θωμας. — Καὶ ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι εἶνε τοῦ ὑπογείου.

Γεροκοσμας. — Ὄχι, εἶνε τῆς πόρτας· τὸ εἶχα 'ς τὴν ἄλλη μου τὴν τσέπη. Αὐτὸ εἶνε τὸ καλὸ τὸ κλειδί.

Κυριος Θωμας. — Ἔτσι ἔ; Ἐγὼ ἐξεύρω ἕνα ἄλλο καλλίτερο.

Γεροκοσμας. — Ποιό, κῦρ Θωμᾶ μου;

Κυριος Θωμας. — Ἐκεῖνό πού σου ἔδωκα πρωτήτερα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν θύραν.

Γεροκοσμας. — Θὲν θά μού το πάρῃς πίσω τὸ πεντόδραχμο, κῦρ Θωμᾶ μου!

Κυριος Θωμας. — Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον θά σού το πάρουν, καὶ σένα μαζί μ' αὐτό!

Γεροκοσμας. — Γιὰ νά σου 'πῶ, κῦρ Θωμᾶ, ἐγὼ λέω νά 'ς το δίνω πίσω νὰ ξεμπερδεύωμε.

Κυριος Θωμας. — Ὅπως θέλῃς.

Γεροκοσμας (Εἰσάγει ὑπὸ τὴν θύραν τὸ πεντόδραχμον). — Εἶνε ὅμως ἄδικο, κῦρ Θωμᾶ μου, ἄδικο!

Κ. Θωμας (Κύπτει, λαμβάνει τὸ πεντόδραχμον καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν).

ΣΚΗΝΗ Δ'

Κ. ΘΩΜΑΣ καὶ ΓΕΡΟΚΟΣΜΑΣ

Γεροκοσμας (Εἰσερχόμενος κατοβεβλημένος). — Ἄλλοτε, κῦρ Θωμᾶ μου, ἂν ἀργήσῃς...

Κυριος Θωμας. — Θά το εἰπῶ εἰς τὸν ἀφέντη σου.

Γεροκοσμας. — Ἂν δὲν ψοφολογήσω αὔριον, δὲν θὰ εἶσαι σὺ ἡ αἰτία.

Κυριος Θωμας. — Καὶ ἐγὼ ἂν δὲν εἶμαι ἄρρωστος αὔριον, δὲν θὰ εἶσαι σὺ ἡ αἰτία.

Γεροκοσμας (Θωπευτικῶς). — Καὶ τώρα κῦρ Θωμᾶ μου, τὴ μισὴ δραχμίτσα μου.

Κυριος Θωμας. — Λάβε την ν' ἀγοράσῃς χαμομήλι νὰ πιῇς.

Γεροκοσμας. — Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ (Πταρνίζεται). Ἀφοῦ!

Κυριος Θωμας. — Ὑγεῖες καὶ καλὴν νύκτα, Γεροκοσμᾶ (Ἐξέρχεται ἐκ τῆς σκηνῆς).

Γεροκοσμας (Κρατῶν τὸν σκοῦφόν του καὶ πταρνιζόμενος ἐντὸς αὐτοῦ). — Κα... ἀφοῦ! καλό... ἀψοῦ! καλό... ἀφοῦ! ξημέρωμα! (Πρὸς τοὺς θεατάς) Φθηνά την γλυτώσαμε! Μὲ μισὴ δραχμὴ ἀγοράσαμε ποιὸς ξέρει πόσων ἡμερῶν συφάχι. ἀ... φοῦ!

(Κατεπειγόντως ἡ αὐλαία)

[Διασκευὴ] ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΕΜΠΟΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΟΜΗΣ

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 21]

Ἐβάδισε λοιπὸν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου. Ἐκάθησεν ἔπειτα εἰς ἕν θρανίον διὰ νὰ ξεκουρασθῇ ὀλίγον, ὅταν παρετήρησεν ἕνα μικρὸν ἀχθοφόρον τρώγοντα κάτι τι λευκόν, χονδρὸν καὶ στρογγύλον τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδῆ.

— Πρέπει νὰ εἶνε πολὺ γλυκύ, πολὺ νόστιμον φαγητόν, ἐπειδὴ το τρώγει μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἐσκέφθη ὁ μικρὸς Κόμης.

Ἡ περιέργειά του ἦτο τόσον ζωηρὰ ὥστε ἤθελε διὰ παντὸς τρόπου νὰ μάθῃ τί ἦτο τὸ παράξενον ἐκεῖνο φαγητόν.

«Ἔλαβε τὸν θερμανθέντα σίδηρον» (Σελ. 30, στήλ. γ')

Ἐπλησίασε τὸν μικρὸν ἀχθοφόρον καὶ του εἶπε:

— Ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μου δώσετε καὶ ἐμὲ νὰ δοκιμάσω ἀπὸ αὐτὸ που τρώγετε;

Ὁ ἀχθοφόρος ἐγέλασε καὶ τὸ στόμα του τὸ σεβαστὸν ἠνοίχθη ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὠτίου εἰς τὸ ἄλλο.

— Μὲ μεγάλην μου εὐχαριστησιν κύριε, εἶπε βραδύγλωσσος ὅπως ἦτον καὶ σύρων τὴν φωνήν του.

Συγχρόνως δὲ ἔδωσεν εἰς τὸν Βερτῖνον τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας του, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ γογγύλη καθαρισμένη.

Ὁ μικρὸς Κόμης παρετήρησε τὴν γογγύλην μὲ βλέμμα ὑποπτον. Τὴν ἐξήτασε μὲ προσοχήν, καὶ καμμίαν ἐμπιστοσύνην δὲν του ἐνέπνεε, λερωμένη μάλιστα καθὼς ἦτο ἀπὸ τὰς ἀκαθάρτους χεῖρας τοῦ ἀχθοφόρου, καὶ δαγκαμένη ἀπὸ τοὺς κιτρίνους ὀδόντας του. Ἀλλὰ τὸ πᾶν θὰ ἐθυσίαζε διὰ νὰ γευθῇ τὸ ἄγνωστον ἐκεῖνο φαγητὸν καὶ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἡδονὴν τὴν ὁποίαν καὶ ὁ μικρὸς ἀχθοφόρος ἐφαίνετο ἀπολαμβάνων.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἐνίκησε τὴν ἀποστροφὴν καὶ τὴν λεπτότητά του. Ἐδάγκασε λοιπὸν τὸ μέρος τὸ σχετικῶς καθαρόν, τὸ ὁποῖον ὁ ἄλλος δὲν εἶχε δαγκάσῃ, καὶ ἀπέσπασε μικρὸν τεμάχιον, τρέμων συγχρόνως ἐκ περιεργείας.

— Μπᾶ! εἶπε μὲ ἀηδίαν καὶ ἀπογοήτευσιν, δὲν ἔχει καμμίαν γεῦσιν!

— Τί λές, καλέ! ἡ γογγύλες εἶνε πολὺ νόστιμες! ἀπήντησεν ὁ χωρικός.

— Ἀ! ὄχι ὄχι! κάθε ἄλλο, ἀνέκραξεν ὁ μικρὸς Κόμης μὲ ἀποστροφήν.

Καὶ ἀποπτύων τὴν γογγύλην ἀνεχώρησε κατησχυμένος.

— Ἀ! μικρὲ ἀφέντη, ἐγόγγυσεν ὁ χωρικός, φαίνεται πῶς δὲν πεινᾶς!

Ἦτο ἡ καθαρὰ ἀλήθεια.

Ὁ μικρὸς Κόμης πραγματικῶς δὲν ἐπείνα οὔτε ἐπείνασε ποτὲ εἰς τὴν ζωήν του. Ἀλλ' ἡ ἁπλουστάτη αὕτη φιλοσοφικὴ ἐξήγησις τῆς ἀηδίας του δὲν του ἦλθε κατὰ νοῦν.

Ἀπεναντίας ἔλεγε καθ' ἑαυτόν:

— Πῶς αὐτὸ τὸ παιδὶ ἠμπορεῖ νὰ τρώγῃ τὸ ἄνοστον, τὸ δυσάρεστον ἐκεῖνο πρᾶγμα; καὶ προπάντων πῶς εἰμπορεῖ τόσον νὰ του ἀρέσκῃ;

Ἀφοῦ ἐβάδισεν ἄρκετην ὥραν διῆλθεν ἐπὶ τέλους ἔμπροσθεν μικροῦ καπηλείου τὸ ὁποῖον ἦτον ἐκεῖ, ἀπομεμονωμένον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δρόμου. Ἦτο βεβαίως τὸ μικρότερον καὶ τὸ μᾶλλον ἔρημον καπηλεῖον τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Ὁ μικρὸς Κόμης ὅμως, εἶδεν ἄρτους ἐπτεθειμένους καὶ μικρὰ κυτία ἐδωδίμων τὰ ὁποῖα πολὺ τοῦ ἤνοιξαν τὴν ὄρεξιν. Πρὸ τῆς θύρας ἐκάθητο μία γραῖα μὲ ὀφθαλμοὺς πονηρούς.

— Εὐαρεστεῖσθε, κυρία, τῆς εἶπεν ὁ Βερτῖνος μὲ δειλίαν, προσφέρων εἰς αὐτὴν τὴν χρυσῆν ἀγκυραν μὲ τὴν ὁποίαν ἐκαρφώνετο ὁ πῖλος του — εὐαρεστεῖσθε, ἐπειδὴ ἔχασα τὰ χρήματά μου, νὰ πάρετε αὐτὸ καὶ νὰ μου δώσετε νὰ προγευματίσω εἰς ἀντάλλαγμα;

Ἡ γραῖα ἥρπασε τὴν ἀγκυραν, τὴν ἐξήτασε, τὴν ἐπτύπησε δοκιμαστικῶς ἐπὶ μικροῦ μαρμάρου καὶ ἔπειτα προσποιουμένη ἀδιαφορίαν

— Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν ἀξίζει οὔτε δύο δεκάρες, ἀφέντη, εἶπεν. Σεῖς εἶσθε μικρός, πολὺ μικρὸς διὰ νὰ τρέχετε μόνος σας! Ἀπορῶ! Μολοντοῦτο δὲν ἀρνοῦμαι νὰ σας δώσω νὰ φάγετε.

—Εὐχαριστῶ πολύ, ἀπήντησεν ὁ Βερτῖνος ὅστις δὲν ἐγνώριζε πόσον ἤξιζεν ἡ ἄγκυρά του.

—Εἰσέλθετε, μὴ μένετε ἔξω, τοῦ εἶπε ζωηρῶς ἡ γραῖα.

Καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθε τοῦ παρέθεσε γάλα, ψωμί, καὶ ὀλίγον λαρδίον.

Ἡ ἀνορεξία του ἀπήλπιζε πάντοτε τοὺς συγγενεῖς καὶ τὸν ἰατρόν, ὅστις τοῦ ἔδιδε μουρουνόλαδον διὰ νὰ του ἀνοίξῃ τὴν ὄρεξιν, τοῦ ἔδιδε κίναν, σίδηρον καὶ πλῆθος ἄλλων φαρμάκων ἄνευ ἀποτελέσματος· τώρα μολοντοῦτο εἶχε τόσην πεῖναν ὅσην καὶ ὁ χωρικὸς ὅστις ἔτρωγε τὴν γογγύλην.

Τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ποτὲ δὲν εἶχε φάγῃ τόσον καλά.

Ἡ γραῖα τον παρετήρει μετὰ περιεργείας.

«Ἔφυγες βέβαια ἀπὸ τὸ σπίτι σου, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ τί με μέλει ἐμὲ νὰ σε προδώσω. Θὰ μοῦ ἔκαμαν σωστὴν ἀνάκρισιν καὶ ἡ χρυσῆ ἄγκυρα θὰ ἐκινδύνευε».

Ἐκολακεύετο νὰ πιστεύῃ ὅτι τίποτε δυσάρεστον δὲν θὰ συνέβαινεν εἰς τὸ παιδίον· τότε μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἐπήγαινεν εἰς τὴν πλησιεστέραν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ της ἔδιδαν τοὐλάχιστον μίαν ἀγγλικὴν λίραν διὰ τὴν ἄγκυραν.

Τὸ μικρόν της κατάστημα δὲν της ἀπέφερε πολλὰ κέρδη, καὶ διὰ νὰ πολεμήσῃ τὴν δυσμένειαν τῆς τύχης, ἐνόθευεν ὅλα της τὰ προϊόντα, ἔβαζε κριθὴν εἰς τὸν καφέν, ἄμμον εἰς τὴν ζάκχαριν καὶ λῖπος εἰς τὸ βούτυρον. Ἡ συνείδησίς της ἦτο ὀλίγον ἐλαφρά, καθὼς βλέπετε.

Ἐνῷ ὁ Βερτῖνος ἔτρωγεν, εἰσῆλθε γυνὴ ἰσχνοτάτη πενιχρῶς ἐνδεδυμένη, ἡ ὁποία ἐφαίνετο πολὺ πτωχή.

— Μία σοῦπα μὲ γάλα διὰ τὸν Σουσῆν, κυρία, εἶπε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς, δίδουσα συγχρόνως μίαν πεντάραν εἰς τὴν ἔμπορον.

— Τί κάμνει τώρα ὁ Σουσῆς; ἠρώτησεν ἐκείνη.

Ἡ γυνὴ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ χονδρὰ δάκρυα ἔρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Τὸ παιδί μου, ἐψιθύρισεν, εἶνε εἰς τὸ δάσος καὶ προσπαθεῖ νὰ πιάσῃ τίποτε. Ἂν κατορθώσῃ νὰ πιάσῃ κανένα καλὸ πουλί, συγκατανεύετε νὰ το ἀγοράσετε;

Ἡ ἔμπορος ἐμισόκλεισε τὸν ὀφθαλμόν της, συνοφρυώθη καὶ εἶπε δεικνύουσα διὰ τοῦ βλέμματος τὸν Βερτῖνον:

—Τὰ πουλιὰ δὲν εἶνε καλὰ τώρα.

Ἔπειτα ἔδωσε τὸ γάλα εἰς τὴν γυναῖκα ἡ ὁποία ἀνεχώρησεν.

— Ὑποθέτω ὅτι αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶνε πολὺ πτωχή, εἶπεν ἐπισήμως ὁ Βερτῖνος.

Ἡ γραῖα ἤρχισε νὰ γελᾷ.

— Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία περὶ τούτου, μικρέ μου κύριε.

— Τότε εἶνε σκληρότης νὰ δεχθῆτε τὰ χρήματά της· ἔπρεπε νὰ της δώσετε δωρεὰν τὸ γάλα.

— Βρὲ τί λές, ἀρχοντόπουλό μου! ὁμιλεῖς ὡς ἱερεύς. Ποῖος ἠξεύρει! Ἴσως ἐγὼ εἶμαι πτωχοτέρα ἀπὸ αὐτήν· καὶ ἔπειτα ὅ τι ὑποφέρῃ τῆς ἀξίζει, διότι ὁ σύζυγός της ἦτο ληστοθήρας καὶ ἀπέθανε τὸν παρελθόντα δεκέμβριον εἰς τὴν φυλακήν.

— Ληστοθήρας! ἀνέκραξεν ὁ Βερτῖνος μὲ τὸν ἔνστικτον φόβον τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ κτηματίαι αἰσθάνονται εἰς τὴν λέξιν αὐτήν.

Ἔπειτα ὅμως ἐπανῆλθεν εἰς ἑαυτὸν καὶ ἐπανέλαβε.

— Καὶ τὸ παιδί της ἐπῆγε νὰ κλέψῃ ἕνα πουλὶ καὶ ὡς ἀντάλλαγμα θὰ της δώσετε σεῖς τροφήν! ὦ! πόσον σκληρή, πόσον κακὴ γυναῖκα που εἶσθε!

Ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἡ γραῖα ἐσφενδόνισε χονδρὸν ξύλινον πινάκιον κατὰ τῆς κεφαλῆς του. Τὸ πινάκιον δὲν ἐκτύπησε τὸν Βερτῖνον, ἀλλ' ἔθραυσεν ἀπ' ἐναντίας ἓν ὁλόκληρον καλάθιον μὲ ὠὰ καὶ ἔπεσεν ἔπειτα ἐπὶ τῶν ὑέλων τῆς προθήκης.

Ὁ Βερτῖνος ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθε βραδέως, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους πάντοτε ἐπὶ τῆς γραίας.

— Ὅταν ἰδῶ κανένα ἀστυνόμον, τῆς εἶπεν ἐπισήμως, θὰ του ὁμιλήσω διὰ σᾶς. Παρασύρετε τοὺς πτωχοὺς εἰς τὸ κακόν· εἶνε κακούργημα αὐτό!

Ἡ γραῖα θυμωμένη πολύ, τῷ ἔρριψεν ἕνα κάδον ἀκαθάρτου ὕδατος· ἡ λευκή του ἐνδυμασία ἐλερώθη μὲ πολλὰς σταγόνας.

Ὁ Βερτῖνος ἐκύτταξε δεξιᾷ καὶ ἀριστερὰ διὰ νὰ εὕρῃ ἂν ἦτο δυνατὸν τὴν γυναῖκα ἡ ὁποία ἠγόρασε τὸ γάλα. Ἡ πρόθεσίς του ἦτο νὰ τὴν παρηγορήσῃ διὰ τὴν πτωχείαν της καὶ νὰ τὴν προτρέψῃ εἰς τὸ καλόν, ἐπιδεικνύων εἰς αὐτὴν τὰ σφάλματά της. Ἀλλ' εἶχεν ἐξαφανισθῆ.

Ἐσκέφθη τότε ὅτι, ἂν ἐβράδυνε νουθετῶν ὅλους ὅσους ἀπήντα, δὲν θὰ ἐτελείωνε ποτέ, καὶ δὲν θὰ εὕρισκε καθόλου τὸ βασίλειόν του.

Εἶχε φάγῃ πολὺ καὶ ἠσθάνετο καλὰς διαθέσεις, ἡ δὲ καρδία του ἦτο πλήρης ἐλπίδος καὶ ζωηρότητος. Ἐὰν εἶχε μαζί του καὶ τὸν Ρούλφ τότε πλέον θὰ ἦτο ἐντελῶς εὐτυχής.

Ἐπανέλαβε πάλιν τὴν ὁδοιπορίαν του καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασεν ἔμπροσθεν μικρᾶς μάνδρας. Ἐντὸς αὐτῆς ὑπῆρχε μεγάλη πυρὰ καὶ ἄνθρωπός τις ἐκάθητο πρὸ αὐτῆς. Εἰς τὴν γωνίαν ἦτο δεμένον στερεῶς ἓν χοιρίδιον. Ἐν τῇ πυρᾷ δὲ ἐθερμαίνετο ράβδος σιδηρᾶ.

Ὁ Βερτῖνος εἶδε τὸν ἄνθρωπον νὰ λαμβάνῃ εἰς τὰς χεῖρας του τὸν μέχρι λευκῆς πυρακτώσεως θερμανθέντα σίδηρον καὶ νὰ πλησιάζῃ τὸ χοιρίδιον.

Ἡ ὄψις τοῦ Βερτίνου ἔγινε πελιδνὴ ἐκ φρίκης.

— Στάσου! στάσου! Τί θὰ του κάμῃς τοῦ καϊμένου τοῦ ζῴου, εἶπε ριπτόμενος πρὸ τοῦ ἀνθρώπου.

— Θὰ το σημαδεύσω, ἀπήντησεν ἐκεῖνος παρατηρῶν μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως τὸ παιδίον.

— Θὰ το σημαδεύσῃς;

— Ναί, θὰ το σημαδεύσω, καὶ φύγε γρήγορα, ἄλλως θὰ σημαδεύσω ἐσὲ ἀντ' αὐτοῦ.

Ὁ Βερτῖνος δὲν ἐκινήθη καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐσπινθηροβόλουν.

[Ἕπεται συνέχεια]

Ἐκ τῶν τῆς **Ouida**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΠΙΚΟΣ

ΠΛΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΠΤΩΧΑ

Δὲν ἔχει τ' ἄνανθο χορτάρι
τὴν εὐμορφιὰ μηδὲ τὴ χάρι
τοῦ ρόδου τοῦ πασχαλινοῦ
Μὰ ὁ Θεὸς δὲν τα χωρίζει,
τὴν ἴδια ἀγάπη τοὺς χαρίζει,
τὴν ἴδια δρόσο τ' οὐρανοῦ.

Δὲν ἔχουν τὰ ψτωχὰ παιδάκια
ἀρχοντικὰ φορεματάκια
σὰν τῶν πλουσίων τὰ παιδιά·
Μὰ ὁ Θεὸς δὲν τα χωρίζει,
τὴν ἴδια ἀγάπη τοὺς χαρίζει,
τοὺς ἴδιους πόθους, στὴν καρδιά.

Καὶ σεῖς, παιδιὰ καλοντυμένα,
καὶ πλούσια κ' εὐτυχισμένα,
νά τ' ἀγαπᾶτε τὰ ψτωχά,
γιατ' ὁ Θεὸς δὲν τα χωρίζει,
τὴν ἴδια ἀγάπη τοὺς χαρίζει,
καὶ δὲν τ' ἀφίνει μοναχά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Ο ΒΑΜΒΑΞ

Ὁ βάμβαξ εἶνε εἶδος φυτικοῦ μαλλίου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον λεπτοῦ, μεταξώδους καὶ λευκοῦ.

Ὁ βάμβαξ ἀναπτύσσεται ἐντὸς λοβοῦ σποροφόρου, ὅστις ἔτον προφυλάττει ἀπὸ τὰς προσβολὰς τοῦ ἀέρος καὶ ἀπὸ τὴν κόνιν· ὅταν δὲ ὡριμάσῃ, ἡμιανοίγεται ὁ λοβὸς καὶ φαίνονται αἱ λεπταὶ λευκαὶ ἶνες.

Ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος γίνεται ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ λοβοῦ, συνήθως δὲ κατ' Αὔγουστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, παρατείνεται δὲ ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ κλίματος.

Ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος ἀπαιτεῖ πολλὴν προφύλαξιν, διότι ἔχει μεγάλην σημασίαν ὡς πρὸς τὴν ποιότητά του· ὅσῳ καθαρότερος εἶνε ὁ βάμβαξ τόσῳ μεγαλειτέρα εἶνε ἡ ἀξία του.

Τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος ἀπαιτεῖ ξηρὸν καὶ ἀμμῶδες ἔδαφος. Τὸ ἅλας ὁμοίως συντελεῖ εἰς τὴν καλὴν αὐτοῦ ποιότητα, διότι ἡ βαμβακιὰ ἀνθεῖ περισσότερον εἰς τὰ παράλια μέρη, ὅπου ὁ βάμβαξ γίνεται λεπτότερος, δυνατώτερος καὶ αἱ ἶνές του μακρότεραι.

Ὁ βάμβαξ ἦτο γνωστὸς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ὁ Θεόφραστος ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἐριόξυλον· ὁ δὲ περιηγητὴς Παυσανίας ἀναφέρει ὅτι ἐκαλλιεργεῖτο εἰς τὴν Ἦλιδα, καὶ ὅτι ἐν Πάτραις ὑφαινον ἐξ αὐτοῦ αἱ γυναῖκες λεπτοτάτους κεφαλοδέσμους.

Ἕδρα τοῦ βάμβακος εἶνε ἡ Ἰνδική, ἐξ αὐτῆς δὲ οἱ Ἄραβες μετεκόμιζον αὐτὸν ὡς καὶ λεπτὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τολμηροὶ Ἕλληνες ἔπλεον μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ παραλαμβάνοντες τὰ τοιαῦτα ὑφάσματα μετέφερον πρὸς πώλησιν εἰς τὴν Ρώμην καὶ τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ βάμβαξ φύεται ἀφθόνως καὶ ἐν Ἀφρικῇ, ἰδίως εἰς τὰ δυτικὰ καὶ κεντρικὰ αὐτῆς. Ἕνεκα δὲ τούτου οἱ βάρβαροι ἢ ἡμιβάρβαροι τῶν μερῶν ἐκείνων ἐνδύονται διὰ βαμβακερῶν ἐνδυμάτων.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ἡ χρῆσις τοῦ βάμβακος εἰς κατασκευὴν ὑφασμάτων ἀνεπτύχθη καὶ ἐτελειοποιήθη τὰ μέγιστα. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου ὁ βάμβαξ ἦτο γνωστὸς ἐκεῖ.

Οἱ Παταγόνες ἔδενον τοὺς ἵππους των διὰ σχοινίων βαμβακερῶν· ἐν Βρασιλίᾳ τόση ἦτο ἡ ἀφθονία τοῦ βάμβακος ὥστε ἐξ αὐτοῦ κατεσκεύαζον οἱ κάτοικοι τὰς κλίνας των. Εἰς τὸ Σὰν-Σαλβαδόρ, ὅπου τὸ πρῶτον ἀπεβιβάσθη ὁ Κολόμβος, οἱ Ἱσπανοὶ ἐλάμβανον παρὰ τῶν ἰθαγενῶν βαμβακερὰ νήματα δίδοντες πίλους, κομβολόγια κτλ.

Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκεύαζον ἐκ βάμβακος τὰ κυριώτατα τῶν ἐνδυμάτων των, διότι οὔτε ἔριον εἶχον οὔτε κάνναβι οὔτε μέταξαν. Οἱ μανδύαι, καὶ τὰ χειρόμακτρά των ἦσαν ἐξαίρετα διὰ τὴν λεπτοτάτην κατασκευὴν καὶ τοὺς ὡραίους χρωματισμούς. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκεύαζον καὶ χάρτην ἐκ βάμβακος· ἓν δὲ νόμισμα αὐτῶν συνέκειτο ἐκ μικροῦ τεμαχίου βάμβακος.

Ὁ βάμβαξ κατέχει τὴν σπουδαιοτάτην θέσιν εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἱστορίαν τῶν νεωτέρων ἐθνῶν. Χιλιάδες πλοίων μεταφέρουσιν αὐτὸν ἀδιακόπως διὰ τῶν θαλασσῶν, ἀναρίθμητα ἐργοστάσια νημάτων καὶ ὑφασμάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς παρέχουσιν ἐργασίαν εἰς ἄπειρον πλῆθος ἐργατῶν.

Ὁ λόγος δι' ὃν ἡ χρῆσις τοῦ βάμβακος κατέστη πάγκοινος εἶνε ἡ εὐκολία μεθ' ἧς νήθεται καὶ ὑφαίνεται, ἔτι δὲ καὶ ἡ εὐθηνία αὐτοῦ· δι' ὁ ἀντικατέστησε κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ βαθμηδὸν τὸ λίνον τὸ κάνναβι, τὴν μέταξαν καὶ τὸ ἔριον, εἴτε μόνος εἴτε ἀναμεμιγμένος μετὰ τῶν διαφόρων τούτων προϊόντων.

Εἰς τὸν βάμβακα ὀφείλεται ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς ἰσχύος καὶ τῆς εὐημερίας τῶν κρατῶν, εἰς τὰ ὁποῖα καλλιεργεῖται. Πανταχοῦ δὲ ὁμολογεῖται καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τῶν ἀνθρώπων ὅτι τὸ φυτικὸν ἔριον εἶνε ἓν τῶν πρωτίστων δώρων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ βάμβαξ παρέχει τὸν ἀφθονώτερον ναῦλον εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τοῦ κόσμου καὶ δίδει πόρον ζωῆς εἰς ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

ΦΙΛΕΩΣΤΗΜΩΝ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

Τὸ Πάσχα τῶν πτωχῶν.

Αἱ ὀλίγαι γραμμαὶ τὰς ὁποίας ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ δευτέρου φύλλου τῆς «Διαπλάσεως» εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸ *Κατσικάκι τῆς Μάνης* ἔφερον τὸ ἀποτέλεσμά των. Πολλαὶ εὐγενεῖς καρδίαι συνεκινήθησαν. Ἐσυλλογίσθησαν πόσον δυστυχῆ θὰ εἶνε τὰ κακόμοιρα παιδία τὰ ὁποῖα οὐδ' αὐτὰς τὰς Ἁγίας ἡμέρας τοῦ Πάσχα θὰ ἠμπορέσουν νὰ χαροῦν, νὰ χαμογελάσουν, τὰ ὁποῖα ἴσως οὐδὲ κρέας θὰ ἔχουν νὰ θέσουν εἰς τὸ στόμα των. Ἴσως μερικὰ καὶ θὰ πεινοῦν ἀκόμη, τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἄλλα παιδία θὰ κάθηνται εἰς τὴν τράπεζαν, πλήρη ὀρεκτικῶν φαγητῶν καὶ θὰ τσουγκρίζουν εὐθύμως τὰ κόκκινα ὠὰ μὲ τοὺς γονεῖς των, μὲ τοὺς οἰκείους των. Πολλὰ εὐαίσθητα παιδία ἐσυλλογίσθησαν τὴν δυστυχίαν τῶν παμπτώχων καὶ ἠρώτησαν ἂν σκοπεύομεν νὰ ἀνοίξωμεν κατάλογον εἰσφορῶν.

Μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ προθυμία τῶν φίλων μας θὰ φανῇ ἀξία τοῦ σκοποῦ (διότι τίποτε δὲν ἐξευτελίζει μίαν φιλάνθρωπον ἰδέαν ὅσον ἡ ἀνεπαρκὴς ἐκτέλεσίς της) ἀνοίγομεν ἀπὸ σήμερον τὸν κατάλογον τοῦτον. Εὐχαρίστως δὲ δημοσιεύομεν καὶ τὴν ἐπιστολὴν τῆς *Κόρης τῆς Δοξασμένης Ἴδης*, τῆς ἄλλοτε ἐν Κρήτῃ φίλης τῆς «Διαπλάσεως» καὶ τώρα ἐν Ἀθήναις διαμενούσης πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν σπουδῶν της ἐν τῷ Ἀρσακείῳ Παρθεναγωγείῳ.

«Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαρτίου 1894.

Φιλτάτη Διάπλασις,

Τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἐξέφερες εἰς τὸ δεύτερόν σου φυλλάδιον, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἦτο καλὸν ν' ἀνακοινοφισθῶσιν ὀλίγον κατὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας ὅπου πλησιάζουν πολλοὶ ἠδικημένοι ὑπὸ τῆς τύχης διὰ τῆς ἀγαθοεργίας τῶν δυναμένων νὰ τους βοηθήσωσι, συμμερίζομαι πληρέστατα. Θὰ εἶνε ἄξιον κατὰ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὅστις ἠγάπησε κατ' ἐξοχὴν τὰ μικρὰ παιδία, κατὰ τὰς ἡμέρας, λέγω, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ βασιλεύῃ εἰς τὸν κόσμον χαρὰ καὶ εὐτυχία, πολλὰ παιδία νὰ μὴ ἔχουν τὰ κακόμοιρα οὔτ' ἓν κομμάτι ξηρὸ ψωμί.

Ἐπειδὴ ἐγὼ ἐδῶ εἶμαι ξένη καὶ δὲν γνωρίζω κανένα, σοῦ στέλλω ἓν δραχμάς, τὰς ὁποίας ἔχω οἰκονομήσῃ ἀπὸ κάτι χρήματα, τὰ ὁποῖα μοῦ ἔστειλεν ὁ μπαμπᾶς μου διὰ τὰ μικρά μου ἔξοδα, νὰ τας δώσῃς εἰς μίαν πτωχὴν οἰκογένειαν.

Εἶνε ὀλίγα, ἀγαπητή μου Διάπλασις, καὶ δὲν θὰ κάμουν τίποτε, ἀλλὰ τὰ προσφέρω μὲ ὅλην μου τὴν καρδιά· ἐσκέφθην δὲ ὅτι ὁ Θεὸς δέχεται μὲ τὴν αὐτὴν εὐχαρίστησιν τὸ τάλαντον τοῦ πλουσίου καὶ τὸν ὀβολὸν τῆς χήρας.

Εὔχομαι νὰ με ἔχουν προλάβῃ εἰς τοῦτο πολλοὶ ἄλλοι.

Σὲ γλυκοφιλῶ

ἡ φίλη σου

Κόρη τῆς Δοξασμένης Ἴδης».

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Μπαμπᾶ, εἰμπορῶ νὰ σ' ἐρωτήσω κάτι τι;
—Εὐχαρίστως, παιδί μου.
—Πού πηγαίνουν οἱ ἄνεμοι ὅταν δὲν φυσοῦν,

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Λεοντιδίου.

*

Λογική τοῦ Μπεμπέ.

— Μαμμά, θέλω νὰ παίξω εἰς τὸν κῆπον.

— Ὄχι, Μπεμπέ μου, κάμνει πολὺ κρυο. Κάθησ' ἐδῶ 'ς τὴ σάλα ποῦ ἔχει φωτιά.

— Τότε ἄνοιξε τὸ παράθυρο νὰ ζεσταθῇ καὶ ὁ κῆπος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Σὲ θεωρῶ φίλην ἀγαπητήν, Ἀγλαΐα Βερτέλλη, καὶ θὰ χαίρω λαμβάνουσα ἐπιστολάς σου.

Νέος διαγωνισμὸς τῶν λύσεων ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐφετεινοῦ φυλλαδίου μου. Ἐμπρὸς λοιπόν, συναγωνίσου καὶ σύ, *Δελαβέρτε Ὄγκα*.

Στέλλε μου πνευματικὰς ἀσκήσεις πρὸς δημοσίευσιν, *Παυτόπαι Ὑδραῖε*, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ δημοσιεύωνται ὅσαι κρίνονται ἄξιαι δημοσιεύσεως.

Πολὺ θὰ εὐχαριστοῦμαι νὰ λαμβάνω καὶ ἀπὸ σὲ ἐπιστολάς, *Γεώργιε Θεοφιλόπουλε*· θὰ χαίρω μάλιστα πολὺ ἂν βλέπω ὅτι ὁ γραφικός σου χαρακτὴρ βελτιοῦται εἰς ἑκάστην νέαν ἐπιστολήν.

Βεβαίως φαντάζομαι τὴν χαρὰν σου ὅταν ὁ γραμματοκομιστὴς σοῦ φέρει τὰ φυλλάδιά μου, *Καλοσὼ τῆς Ῥόδου*, καὶ εἶμαι εὐτυχὴς διότι

κατορθώνω νὰ προξενῶ τόσην χαρὰν εἰς τοὺς φίλους μου. Ἐκ τῶν τριῶν ψευδωνύμων αὐτό, βλέπεις, προτιμῶ.

Τὸ νέον σου ψευδώνυμον, *Θεὰ τῆς Νίκης*, μ' ἀρέσει, περισσότερον μάλιστα ἀπὸ τὸ πρῶτον. Γράφε μου λοιπὸν τακτικά.

Καλὲ τί ἔκαμες, *θαυμαστὰ τῆς Ἐξοχῆς*; ἔγραψες ἑκάστην λύσιν εἰς χωριστὸν χαρτίον; Καὶ σὺ ἐκοπίασες νὰ τας γράψῃς οὕτω, καὶ ἐγὼ θὰ χρειασθῶ πολλὴν ὥραν νὰ τας ἐξελέγξω. Εἰς τὸ ἑξῆς γράφε ὅλας τὰς λύσεις ἐνὸς φυλλαδίου εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τεμάχιον χάρτου.

Τὸ ψευδώνυμον *Εὔθυμος Σπῖνος* προτίμησον ἐκ τῶν ἄλλων δύο, *Αἰσχύλε Τραγῳδέ*, καὶ γράφε μου συχνότερα.

Εἶδες πόσην εὐχαρίστησιν αἰσθάνεται κανεὶς ὅταν μόνος του εὑρίσκει τὴν λύσιν κανενὸς αἰνίγματος, *Ἀνθηρὰ Ἄνοιξις*; Δι' αὐτό, κ' ἐγὼ προτείνω τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις· ὐξύνουν τὸν νοῦν καὶ προξενοῦν χαρὰν εἰς τὸν εὑρίσκοντα τὴν λύσιν των.

Στέλλε μου σὺ πνευματικὰς ἀσκήσεις, φίλε Ν. Κουτσουγιάννη, καὶ ἐγὼ θὰ δημοσιεύω ἐξ αὐτῶν ὅσας κρίνω ἀξίας δημοσιεύσεως.

«Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτὲ» λέγει ἡ παροιμία, *Ἐμπαθῆ Ἀναγνῶστα*· τώρα ποὺ ἤρχισες νὰ μου γράφῃς ἔσο τακτικός.

Καὶ τὸ ψευδώνυμόν σου καὶ τὸ ὕφος τῆς ἐπιστολῆς σου, *Ταπεινὸν Ἴον*, μοῦ λέγουν ὅτι εἶσαι μετροφρονέστατον κορίτσάκι καὶ πολὺ ἀξιαγάπητον. Πολὺ θὰ χαίρω νὰ λαμβάνω ἐπιστολάς σου.

Καὶ τὸ νέον μυθιστόρημα, *Πλοίαρχε Μάρκαρε*, πῶς σοῦ φαίνεται;

Καλὰ λές, *Ἀργυρᾶ Παγσέληνος*, τόσα ἔτη γνωριζόμεθα καὶ δὲν μου εἶχες γράψῃ ποτὲ ἐπιστολήν. Ἀλλὰ μήπως εἶσαι ἡ μόνη; Πόσαι ἄλλαι φίλαι μου, μολονότι πρὸ πολλῶν ἐτῶν λαμβάνουν τὸ περιοδικόν μου, δὲν μου ἔγραψαν ἀκόμη δύο λέξεις ὡς νὰ μὴ ἐννοοῦν ὅτι σκοπὸς τῆς ἀλληλογραφίας μου εἶνε νὰ συνηθίσουν εἰς τὴν ἐπιστολογραφίαν, ἥτις ἀπαιτεῖ πολλὴν τέχνην διὰ νὰ εἶνε εὐάρεστος. Σὺ καλὰ ἐκθέσεις τὰς ἰδέας σου καὶ διὰ τῆς ἐξασκήσεως θὰ μάθῃς νὰ γράφῃς μὲ χάριν.

Νὰ σας ζήσῃ, *Ἀργεία Τελέσιλλα*, ὁ μικρός σας Περικλῆς καὶ νὰ γίνῃ ἔνδοξος καὶ αὐτὸς ὡς ὁ ἀρχαῖος Περικλῆς τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα. Φίλησέ μου τὸν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Εὐριπίδην.

Πολὺ σᾶς εὐχαριστῶ, *Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου*, διὰ τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας μοῦ ὑπόσχεσθε νὰ καταβάλετε πρὸς εὐρυτέραν διάδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ περιμένω ἀνυπομόνως τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν σας.

Εἶσαι τώρα εὐχαριστημένη, *Νίκη Μαρῆ*, μὲ τὰς ἑβδομαδιαίας ἐπισκέψεις μου;

Πῶς πάει λοιπὸν τὸ βιολί, *Μέλλων Ναύαρχε*; προύβευσες ὀλίγον;

Ὄχι, *Ἀτρόμητε Πολεμιστά*, δὲν εἶμαι θυμωμένη μαζί σου. Διαγωνισμὸν διηγήματος θὰ προτείνω λίαν προσεχῶς.

〰 Καὶ μία χαρμόσυνος εἴδησις: Ὁ ἀγαπητὸς φίλος καὶ συνεργάτης τῆς «Διαπλάσεως», ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἀδελφούλας μου», ἥτις τόσον κατέθελξε τοὺς ἀναγνώστας μας, κ. Γρηγόριος Ξενόπουλος, ἀντήλλαξε τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν δακτύλιον ἀρραβῶνος μετὰ τῆς δεσποινίδος Εὐφροσύνης Ἀχιλλέως Διογενείδου, δικηγόρου. Ἐγκάρδια συγχαρητήρια.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 12ᾳ Ἀπριλίου ἐ.ἔ.)

48. Δεξιγριφος.

Τὸ πρῶτόν μου τοὺς βόας εἰς πόλεμον ὁπλίζει,
Τοὺς δὲ λειμῶνας πάλιν τὸ δεύτερον στολίζει.
Ἂν ὥριμον τὸ ὅλον εἰς κῆπον ἀπαντήσῃς
Τὴν ἄδειάν μου ἔχεις νὰ τὸ καταβροχθίσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τῶν Κυμάτων τοῦ Δουνάβεως.

49. Στοιχειόγριφος.

Διῶξε πῖ καὶ βάλε χῖ
Καὶ εὐθὺς—μὰ προσοχή!—
Τοὺς ἀνθρώπους παραιτῶ
Καὶ εἰς τὰς θεὰς πετῶ.

Ἐστάλη ὑπὸ Ι. Θ. Δημητροπούλου.

50. Μωσαϊκόν.

Ὁ Πλάτων ὁ φιλόσοφος καὶ ὁ σοφὸς Θαλῆς,
Προσέτι δὲ καὶ ἡ Σαπφὼ κ' ὁ μέγας Σοφοκλῆς
Ἐγκλείων τὰ συστατικὰ ποὺ πρέπει νὰ ζητήσῃς.
Πτηνοῦ ὡραίου τὄνομα διὰ νὰ σχηματίσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κωμικοῦ Ἀριστοφάνους.

51. Πρόβλημα.

Ἐπληρώθησαν 96 δραχμαὶ εἰς 14 ἐργάτας ἄνδρας καὶ γυναῖκας· ἔλαβε δὲ ἕκαστος ἀνὴρ τόσας δραχμὰς ὅσαι ἦσαν αἱ γυναῖκες, καὶ ἐκάστη γυνὴ τόσας δραχμὰς ὅσοι ἦσαν οἱ ἄνδρες. Πόσοι ἦσαν οἱ ἄνδρες καὶ πόσαι αἱ γυναῖκες;

Ἐστάλη ὑπὸ Βλαδιμήρου τοῦ Μονομάχου.

52. Αἴνιγμα δημῳδές.

Ὅταν τὸ δένῃς περπατεῖ, ὅταν τὸ λύνῃς στέκεται.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Λευκοῦ Τριαντάφυλλου.

53. Φύρδην—μίγδην.

Στρεῖ νεῖ αἱ εἶθαι ράχετις στῆ μεπεσολύνης
Κ'αἱ στρεῖ αἱραῖω σὼ τὸ σῶφ στῆ ρισαλᾶ ἐλσηνής:
Ἀγρηπορία τοῦ χτωποῦ, καὶ οδηνὴ κλυγεῖα
Τοῦ τενελοῦσο, καὶ εθοῦ ξε ψύσου ολεύγια.

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀγησιλάου Γαλανοπούλου.

54—58. Φωνηεντογρίφος.

Διὰ τῶν κάτωθι συμφώνων, τῇ προσθήκῃ τριῶν φωνηέντων πάντοτε τῶν αὐτῶν, νὰ σχηματισθῶσι 5 λέξεις. Ἡ τάξις τῶν συμφώνων δύναται νὰ μεταβληθῇ, αἱ δὲ εὑρεθησόμεναι λέξεις θὰ σημαίνωσι:

Α') Αὐτοκράτορα Ρωμαῖον.—Β') Κώμην τῆς Ἑλλάδος.—Γ') Νόμισμα.—Δ') Τακτικὸν ἀριθμητικόν.—Ε') Πορθμὸν τῆς Εὐρώπης.

1) ΔΜΚΣ.— 2) ΔΜΚΣ.— 3) ΛΒΣ.— 4) ΔΓΣ.— 5) ΠΒΣΡΣ.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰλίου Ἀφιστείδου.

59—63. Μαγικὸν γράμμα.

Δι' ἀνταλλαγῆς ἑνὸς γράμματος τῶν κάτωθι λέξεων μεθ' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθῶσιν ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Ἥλιας, λεῖος, ἀργός.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Αἰλίου Ἀριστείδου.

41.—43. Κεκρυμμένα ὀνόματα θεῶν.

1.—Ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς ὃς τὰ πανθ' ὁρᾷ.
2.—Αὐτὸς ἑαυτοῦ ἕκαστος ἄριστος φύλαξ.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Σιειρήνιδος.

64. Διπλῆ ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα κριτοῦ τοῦ Ἅδου, τὰ δὲ δεύτερα, ἀντιστρόφως ἀναγινωσκόμενα, τὸ ὄνομα ἀρχαίου θεοῦ.

1. Ποταμός. 2, Μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ. 3, Ἀρχαῖος στρατηγός. 4, Πτηνόν. 5, Ἀγγεῖον. 6, Νῆσος τῆς Ἑλλάδος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνδριείου Στρατιώτου.

65. Φωνηεντόλιπον.

Ο—ρστ—τν—φλν—ν—τ—αλν—ββλν.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Φιλέργου Χηλιδόνος.

ΑΝΤΙ ΔΡΑΧΜΩΝ ΔΥΟ ΚΑΙ ΗΜΙΣΕΙΑΣ **ΜΟΝΟΝ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ** ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἕκαστος τόμος ἐκτὸς τοῦ μυθιστορήματός του καὶ τῆς ἄλλης ποικίλης ὕλης ἔχει καὶ 100—130 εἰκόνας.

Ἔκτακτος ὅλως εὐκαιρία παρέχεται ἀπὸ σήμερον εἰς τοὺς γονεῖς τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν διὰ τῆς ἀναγνώσεως ἠθικῶν βιβλίων μόρφωσιν τῶν τέκνων των.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς **Διαπλάσεως τῶν Παίδων** σχηματίσασα πλήρεις σειρὰς τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων 23 τόμων τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ἀπεφάσισε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ Κοινὸν τοὺς πλεονάζοντας τόμους εἰς τιμὴν καταπληκτικῶς εὐθυνήν, εἰς τὸ τρίτον σχεδὸν τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἤτοι πρὸς δραχμὴν 1 τὸν τόμον, ἀντὶ τῆς συνήθους αὐτῶν τιμῆς τῶν δραχμῶν 2,50.

Οἱ πλεονάζοντες καὶ παρεχόμενοι εἰς τόσον μικρὰν τιμὴν τόμοι εἶνε ὁ πρῶτος καὶ ὁ τέταρτος μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ τρίτου, ἤτοι πάντες οἱ ἐκδοθέντες μέχρι τοῦδε τόμοι τῆς **Διαπλάσεως**, ἐκτὸς τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου, ἐν ὅλῳ δηλαδὴ 21 τόμοι, πωλούμενοι καὶ χωριστὰ ἕκαστος.

Καὶ ἐξ ἄλλων μὲν τόμων εἶνε ὀλίγα τὰ πλεονάζοντα καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς μιᾶς δραχμῆς προσφερόμενα ἀντίτυπα, ἐξ ἄλλων δὲ περισσότερα. Ἐπαμένως οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσωσιν ὅλην τὴν σειρὰν τῶν 21 τόμων πρέπει νὰ σπεύσωσιν ἐκ τῶν πρώτων, διότι ἐκ τῆς προθυμίας μεθ' ἧς ἠγοράζοντο μέχρι τοῦδε οἱ τόμοι τῆς **Διαπλάσεως** εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχμῶν 2,50 βέβαιον εἶνε ὅτι ἐντὸς ὀλιγίστου χρονικοῦ διαστήματος θὰ ἐξαντληθῶσι πάντες οἱ παρεχόμενοι εἰς τὴν ἠλαττωμένην ταύτην τιμὴν τῆς 1 δραχμῆς, μεθ' ὃ αἱ ὀλίγαι φυλαττόμεναι ἐν τῇ ἀποθήκῃ πλήρεις σειραὶ τῶν 23 τόμων *θὰ πωλῶνται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀρχικὴν των τιμήν, πρὸς δραχμὰς 2,50 ὁ τόμος.*

Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πρέπει νὰ πέμπωσι κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ Γραφεῖον μας, δι' ἕκαστον ζητούμενον τόμον δραχ. 1,10, διότι 10 λεπτὰ ἀπαιτοῦνται διὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου. Οἱ δὲ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πέμπουσιν εἰς χρυσὸν τὸ ἀντίτιμον (φράγκον χρυσὸν ἓν δι' ἕκαστον τόμον), δὲν προσθέτουσι δὲ ταχυδρομικὰ τέλη.

〰 *Τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομῶν ἀποστέλλεται κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν κ. Ν. Π. Παπαδόπουλον, ἐκδότην τῆς* **Διαπλάσεως τῶν Παίδων**, εἰς Ἀθήνας, διὰ ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν, χαρτονομισμάτων παντὸς Κράτους, χρυσοῦ, τοκομεριδίων, συναλλαγματικῶν ἐντὸς συστημένης ἐπιστολῆς. Ποσὰ μικρότερα τῶν 5 φράγκων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, *εἶνε δεκτὰ καὶ εἰς γραμματόσημα.*

〰 Οἱ ἀλλάσσοντες κατοικίαν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν, συναποστέλλοντες τὴν παλαιάν των διεύθυνσιν καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας.

Παράπονα περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα μετὰ παρέλευσιν δεκαπενθημέρου τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των εἶναι ἀπαράδεκτα.

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνδρέου Κωνσταντινίδου 1894—3717.